

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
S P R Á V Y - Č S K P
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Členský obežník
Československého zväzu kresťanských parcujuúcich
Švajčiarska

1975-Január/Február -1/2

JAN PALACH - NEZABÚDAME !

Po šiesty raz budeme spomínať na mladého študenta Jana Palacha, ktorý dobrovoľne obetoval svoj mladý život na protest proti násiliu okupovania našej rodnej domoviny, vojskami varšavskej zmluvy.

Čo všetko sa od tejto smutnej a tragickej udalosti doma zmenilo. Bol likvidovaný jeho hrob v Prahe, zneuctená bola jeho pamiatka a pocta mladých ľudí, ktorí v hlbokkej láske k nemu prinášali kvety a zapalovali sviečky, ticho postáli pri hrobe i keď v blízkosti sliepila na prítomných bezpečnosť.

Úcta k Janu Palachovi sa vymazať v našich dejinách nedala. Naopak, miesto na cintoríne v Prahe ostalo posvätným miestom, kde i naďalej prichádzajú jedinci, aby tu protestovali proti brutalite a ľudskej hrubosti.

Národy našej domoviny NEZABUDITE a nikdy NEZABUDNÚ na svoju tragédiu. Jan Palach ostáva symbolom boja za ľudské práva a osobnú slobodu. A keď doma nie je možné výročie jeho smrti spomenúť a hlboko si ho uctiť, je na nás, tu v cudzine, svetielko mladosti rozžať, aby z neho raz vzblkol ohen, ktorý spálí všetku krutosť, cudzie myšlienky nepravdej ideológie, aby raz rozosvietila sviečka slobody nášho porobeného ľudského ducha vo večné víťazstvo BOŽIEHO MIERU A POKOJA.

Možno mnohí z nás budú skepticky hľadiť na túto spomienku, možno mnohí budú hovoriť o bláznivosti mladosti, možno niektorí si povedia, taká obeť nemala žiadneho zmyslu. Takto chápala doba Jozefa Flávia, rímskeho historika, obeť Ježiša Krista za viny celého ľudstva. Apoštol Pavel doznáva: Stal som sa bláznom pre Krista. Ale stáročia dokázali, že toto bláznovstvo vyvrelo z hlbokého myslenia Ježišovho, ktoré nemalo a nikdy nebude mať žiadnej podobnosti. Dejiny nám doniesli radu filozofických osobností s nespočetnými ľudskými myšlienkami a názormi, ale či len niektoré sú podobné hlbké evanjélii?

Jan Palach sa nemôže stotožňovať s Ježišom. Ale symbolicky nám bude slúžiť ako príklad obeti za svoj ubiedený národ.

Budúcnosť ľudských dejín sa môže vybudovať iba na slovách a myšlienkach JEŽIŠOVÝCH, ktorý ostáva CREDOM života všetkých porobených národov.

A v sile tohto DUCHA spomíname i na Jana Palacha a nikdy NEZABUDNEME .

Dr. J. Majovsky
predseda Čsl. Klubu J. Palach

"NEBERU VÁŽNĚ, CO RUSOVÉ ŘÍKAJÍ. POKAŽDÉ, KDY KOMUNISTA VYSLOVÍ PRAVDU, JDE JEN O ČISTOU NÁHODU."

Americký senátor R. Long
v souvislosti s židovskou otázkou v SSSR

S P R Á V Y Z Č S K P

- oo MÍSTNÍ SKUPINA ČSKP ve Winterthuru má výroční členskou schůzi v pátek 24.ledna v 19,30, v klubovně St.Ulrych,Seuzacherstr.1.
V pondělí 24.února ve 20 hod.večer pořádá spolu s místní sokolskou jednotou tamtéž /v místnosti československého klubu/ literární večer se spisovatelem OTOU FILIPEM, který se dostal nedávno na Západ z čsl.vězení za pomoci organizace "Amnesty International". O.F.bude číst ze svých posledních prací a bude podepisovat své knihy, které vyšly v exilovém nakladatelství Konfrontace.
- oo TŘETÍ SYMPOSIUM ČSKP se bude konat v měsíci dubnu opět v lázních Zürzach. Přesné datum a program oznámíme v příštím čísle ZPRÁV. Na pořadu budou témata z oblasti ideologie, politiky a ekonomie, zejména s přihlédnutím k novodobým koncepcím křesťansko-demokratickým.
- oo ČS. SOKOL v zahraničí, Švýcarský okrsek, T.J.Sokol Winterthur pořádají ve dnech 22. a 23.února v UNTERIBERGU 3.lyžařské přebory v obřím slalomu ve všech kategoriích. V sobotu 22.února se pořádá krajské setkání účastníků závodů a příznivců Sokolské myšlenky v hotelu Alpenhof-Unteriberg. K tanci, poslechu a ke zpěvu hraje Míla Smetana. Podrobnosti k závodům a společenskému večeru, jakož i k ubytování sdělí písemně T.J.Sokol Winterthur, Postfach, 8401-Winterthur-nebo telefonicky bratr Svoboda /052/290531/.
- oo BYL JAN MASARYK ZAVRAŽDĚN? - Časopisu "Spiegel" se přihlásil bývalý čsl.politický vězeň, kterému se v roce 1962 ve vězenské nemocnici v Brně svěřil před svou smrtí bývalý tajný policista Malovec. Byl prý pilotem letadla, kterým chtěl Jan Masaryk odletět 9.března 1948 do Londýna. Na cestě k letadlu zastřelil Masaryka major tajné služby Mírovský a to ranou od zadu ze vzdálenosti asi 20 metrů. Poté bylo jeho mrtvé tělo narychlo depraveno do Černínského paláce a shozeno z okna.
- oo DESINFORMACÍ se v odborné mluvě nazývá podvržení falešné zprávy za účelem zmatení nepřítele. To však, co tu i v době "velkého smířování" provádějí východní zpravodajské služby má charakter přímého POLITICKÉHO PODVODU. V západoněmeckém vysílání ZDF-Magazin se na toto téma nedávno opět rozhovořil bývalý důstojník zpravodajské služby československé Ladislav Bitmann. Je otřesné poslouchat historie jen námatkou vybraných akcí z let 1964/5, kterých se Bitmann sám přímo nebo nepřímo zúčastnil: Inscenované lovení falešných beden z šumavského Černého jezera s "nacistickými" dokumenty, které měly zostudit BRD. Podvodná zásilka výbušnin strasbourské prefektury jakoby od revanšistické německé organizace, samozřejmě vymyšlené, kterážto akce stála jeden lidský život. Zfalšované doklady o "nacistické minulosti" západoněmeckého prezidenta Lübke. Veliká akce za účelem vyvolání protiamerické hysterie v Indonézii pomocí falešných obvinění Američana Palmera, šikovně dodávaných indonézkému tisku. Podobná akce v africké Tanzanii, kterou sice tamější prezident Nierere odhalil, ale která v tisku běžela léta dále. -A to jsou jen některé akce, a jenom československé zpravodajské služby, která je pouze malou složkou a služtičkou velké sovětské KGB. Celý východní blok prý takových "akcí" uskutečňuje do roka 300 až 400. Hruza musí pojmout člověka, který sě zamyslí nad oblidností těchto podvodů a který si představí, že třebas právě teď on sám byl šikovně přiveden k tomu uvěřit něčemu a rozhněvat se na něco, co vůbec není pravda.

- oo Svým švýcarským přátelům se snažte opatřit východoněmecké noviny ústředního výboru tamější jednotné socialistické strany NEUES DEUTSCHLAND. To budou koukat -na "uvolňování napětí"! a na to, co se tu dozví - o sobě samých!
- 3o Líbeznou knihu o kráse a zvláštěnostech českého jazyka Pavla EISNERA " CHRÁM I TVRZ" vydalo curyšské nakladatelství "Konfrontace". Toto stěžejní dílo o naší mateřštině vyšlo tu vloni znovu podruhé po osmadvaceti letech, v roce pětadesátin autora. Nevadí prý, že nedožítých-čteme na záložce obalu. Chtěl přece, aby ho čeština provázela i tehdy, až nebude na této zemi.

- 36 Symposium s námětem ČESKOSLOVENSKO MEZI VÝCHODEM A ZÁPADEM uspořádala z podnětu "Společnosti pro podporu přátelství s národy Československa" mnichovská "Nadace Hanse Seidela" ve dnech 17. až 19. ledna v bavorském lázeňském městečku Bad Wiessee. Z téměř 70 účastníků byla asi polovina Němců a polovina Čechů a Slováků. Tři hlavní referáty přednesli Němci/Botho Kirsch, Dr. Wolf Oschlies a Prof. Dr. J. Rabas/, dva Češi /vlastní iniciátor symposia Luděk Pachman a Dr. R. Ströbinger/. Shromáždění předsedal poslanec spolkového sněmu Hans Graf Huyn. Úroveň všech referátů a diskusí byla vysoká a hodnotného materiálu, který byl k problému Československé minulosti, přítomnosti a budoucnosti snesen, velmi mnoho. Byla to ostatně poprvé, co se takto setkali k přímé diskusi českoslovenští exulanti se svými německými hostiteli.

Účastníci se rozcházelí s přáním, aby se toto symposium konalo opět-nejpozději příštího roku. Pak doporučujeme nezapomenout na referát s problematikou specificky slovenskou- a na samostatný referát ze zkušeností a pozic exilu 1948!

- oo NEÚSPĚCH ČS. PARLAMENTNÍ DELEGACE VE V. BRITANII.

Na pozvání meziparlamentní Unie přijela v druhé polovině listopadu 1974 do Londýna čs. parlamentní delegace vedená Janem Markem. Proti její návštěvě se ozvaly v britském tisku četné hlasy. Londýnské Timesy otiskly článek předního novináře Bernarda Levina a uveřejnily dopis poslance konservativní strany Winstona Churchila, vnuka slavného britského ministerského předsedy z druhé světové války. Z článku citujeme: "Tato návštěva není o nic méně nežádoucí nežli by bývala byla podobná delegace z Československa okupovaného nacisty. Nejenže je dnešní československá vláda vládou totalitní, ještě horší je, že jde o vládu quislingevskou, která je stvůrou sovětské okupační moci. Zapoměli původci tohoto zcestného pozvání vzít v úvahu pocity oněch československých vlastenců, kteří v současné době strádají ve vězeních a v pracovních táborech a pocity milionů lidí v Československu, toužících po svobodě? Ti z nás, kteří toužebně očekáváme den, kdy budeme moci uvítat v naší sněmovně, která je matkou všech parlamentů, delegaci zastupující svobodný parlament a svobodný lid, můžeme vyjádřit jen hluboké politování nad tím, že britský parlament má zamhouřit oko nad touto ošklivou šarádou. Pisatelem dalšího článku, který uveřejnily londýnské Timesy, byl pracovník Čs. poradního sboru, redaktor Svobodné československé tiskové služby F. C. I. Josef J o s t e n. Povahu i poslání delegace odhalilo nejprve zpravodajství FCI a pak v rychlém sledu vyšly v britském tisku články Bernarda Levina/v Timesech pod názvem "Tahají provázky za pražské loutky"/, v Daily Mail, Guardianu a v Sunday Telegraph/"Poslanci budou bojkovat českou návštěvu"/. Prohlášení sekretáře britské Meziparlamentní skupiny, že budou pohnáni k odpovědnosti ti poslanci, kteří by se k hostům chovali nepřívětivě, vyvolalo v parlamentě bouři nevole. O věci se dvakrát debatovalo a do rozpravy zasáhl i předseda parlamentu.

Padesát poslanců podepsalo Prohlášení, odsuzující trvající sovětskou okupaci a návštěvu nevítaných nezvolených pražských figur. Účast na neoficiálních podnicích, obědech a zájezdech byla katastrofální. Korunu všemu nasadil pak list Sunday Telegraph článkem na čtyři sloupce, nadepsaným: "Rudé tváře z české návštěvy". Norman Kirkham usuzuje, že fiasko podniku nevylučuje sice další styky na "vyšší úrovni" ale "že se v politických kruzích soudí, že v Praze se vzdají pokusů o námluvy v Britanii".

Podle Sbor-inf-24/74

- oo Aspoň něco mají společného: sovětští a izraelští diplomaté v New Yorku drží rekord v pokutách, které jim udělila dopravní policie za nedovolené parkování jejích automobilů. Jen za poslední dva měsíce 1974 policie pokutovala diplomaty celkem 31.000 krát, z toho Sověty drží rekord ve velvyslaneckých vozech, kdežto Izraelci v konzulárních.
- oo PODLE ČSL.OFICIÉLNÍHO TISKU neexistuje v ČSSR energetická krize. Přesto hlásil rozhlas již v listopadu každé ráno kolik který sektor či velkoodběratel smí toho dne čeho spotřebovat, a spodyně lomily rukama nad skomíravými plamínky svých kuchynských sporáků a ulice byly dost často neosvětleny. Potřeba všech druhů energie nepochybně stoupla, ale na druhé straně stejně nepochybně stejnou měrou nepokročila ani výstavba nových elektráren a plynáren ani nestoupily dodávky topného oleje či těžba československého "černého zlata"-uhlí. Ta ^{byla} zejména v poslední době spíše omezována, i pokud jde o potřebné investice, zřejmě pod vlivem příslibů výhodného zásobování olejem a zemním plynem z SSSR. Dnes odebírá ČSSR přes 90% oleje odtamtud - přibližně 13 milionů tun za rok. To ovšem nestačí - a kromě toho se bude letos dělat s SSSR nová smlouva, která kromě nových cen bude znamenat možná i určitá omezení co do množství poněvadž SSSR má jinde odběratele důležitější. Pokud jde o ruský zemní plyn představuje nepříjemnou záležitost skutečnost, že teprve v roce 1977 budou k dispozici potřebné hořáky. Do té doby musí zemní plyn krakovat, čímž ztrácí na výhřevnosti.
- oo Svobodná společnost na podporu přátelství s národy československa vydala v prosinci m.r. prohlášení, v němž obhajuje svého českého předsedu Ludka Pachmana proti nařčení, že se "dává platit" z prostředků sudetských Němců. Toto nařčení je podle prohlášení společností odsouzeníhodným výmyslem.
- oo Reorganizovaná RADA SVOBODNÉHO ČESKOSLOVENSKA začala vydávat svůj list s názvem "ZA SVOBODU". První číslo vyšlo v prosinci jako příloha amerického krajanského časopisu "Telegram" v redakci Dr. Jiřího Škvora.
- oo "UŽ PŘES TŘI ROKY a devět měsíců je můj syn ve vězení, umírá tam takřka hlady, je nemocný a nedostává potřebné léky", stěžuje si matka sovětského básníka V. BUKOVSKÉHO v dopise, který před nadcházející návštěvou H. Wilsona v SSSR poslala britské vládě. Dodala, že syn trpí srdečním revmatizmem, zánětem jater a nádorem na dvanácterníku. Dopis byl uveřejněn 17. ledna v Londýně a před jeho odevzdáním paní Wilsonové ho parafovalo více než 70 známých britských spisovatelů a intelektuálů.

Ú V A H Y - D O K U M E N T Y

PRAHA-PROSINEC 1974.

Proběhla zpráva-zemřela Hana Benešová-nikde nic,i to oznámení muselo býti okamžitě odstraněno z výlohy-zásah tajných a přesto červenaly dráty telefonní,tichý hlas odněkud oznámil,zase ticho.

Prý vyšla v Demokracii noticka,ovšem OMYLEM,takže celý výtisk byl zcensurován,prostě ten den noviny nevyšly se zprávou o poslední osobnosti doby-vdově presidenta Beneše,národ se neměl nic dovědět; naše poslední generace,která si dokáže ještě upamatovat ony osobnosti,jména,dokonce nás to ještě učili ve školách a my kdysi pocho- dovali městy,Prahou,a viděli je sedávat na tribunách.I to poslední jméno mělo být utraceno,i to bylo přímo postrachem současných mocná- řů,ovšem byla to skutečně osobnost a přála si jen klid,srůj soukromý klid,nic jiného-a národ nakonec se přišel rozloučit.

Byla sobota-toho 7.prosince 1974,tramvaje jezdí běžně a sem tam z ní vystoupí osoba,dvě,větší skupinka,prostě jedou tím směrem a vystupují a začíná to úderem 11 dopoledne.Byla jsem mezi nimi se svým mužem,takže jsme prošli urnovými háji,zašli jsme i do staré části hrobek a okázalostí té doby;pršelo,stále pršelo,ale přesto kdo věděl,přišel,či přišel ten,kdo se nebál a měl odvahu-riskoval, ať už jsou následky jakékoliv.No,a nastávala hodina 13.00,lidé pří- chozí postávali,zatím co jiní vycházeli z těch místností smutných, takže zástupy rostly a nakonec jako když podvědomí přikáže-stejně tiše a důstojně vcházíme do místnosti posledního rozloučení s naší HANOU.Nebylo tam mladých-nebyly tím výtržnosti-byla to jediná generace a i nám je už těch padesát,takže patřili jsme nakonec my ještě k nejmladším.

Místnost se plnila dál a dál,proběhl jeden,druhý obřad,proběhl poslední do 14 hod. a bylo plno,skutečně přeplněno a všichni stále důstojně sledujeme obřady,které nám říkaly jen ten okamžik poslední, nic víc,neznali jsme jména,ale byli jsme přítomni a zaplňovali jen místnost.Tak to probíhalo do těch 14.00 a najednou vystoupí muž a pronese žádost"prosíme,abyste vyklídili místnost ,aby mohl důstojně proběhnout obřad.pozůstalí se nemohou dostat,okamžitě vyklidte míst- nost".Nikdo nic,jen sochy,tiché,němé,možná citově zurážené,stáli jsme spíš jako tersa,skoro bez dechu nad počínáním onoho mladíka, jemuž snad doba dala funkci ředitele krematoria,jak se později uká- zalo,nic jiného.Znovu výzva,nikdo nepronesl slovo,nikdo neudělal krok a zase němé postavy mlčí dál a trpělivě čekají na hodinu 14.30- která nás tam všechny přivedla.Stáli jsme tam dva,možná tři předchá- zející pohřby,nevadilo to nikomu,smuteční hosté přicházeli a odchá- zeli,obřad se konal a najednou-vyklidit.Když hlas nebyl vyslyšen, propůjčila se ona osoba k hanebné lži"pohřeb Hany Benešové se nekoná, byl stanoven náhradní termín,žádáme,abyste vyklídili místnost,aby proběhl obřad další" a zase to skutečně mrtvolné ticho a nikdo v ten moment neslyšel,nevnímal a stál-byla to poslední stráž za Honzu Masaryka,za Alici,starého pána TGM a nástupce doktora Beneše,byla to stráž za umučené Sokoly,kněze a vlastence z koncentráků,za další oběti let padesátých a jiných persekucí,stáli jsme tam neotřesení, jen udivení takovým jednáním.A byl vyslán posel další-kněz římsko- katolický z kostela Strahovského,který jinak měl vykonat pohřební akt právě Haně.Vystoupil již v ohlečení krěze se slovy"Mám Vaši dů- věru,jednal jsem s ředitelem krematoria,a bylo mi rukou dáním při- slíbeno,že když opustíte místnost,aby byl vykonán obřad,budete opět vpuštění dovnitř,bylo mi to slíbeno"-ovšem mrtvolné ticho se jen víc

a víc prohlubovalo a torosa snad početně jen rostla, dokud vůbec ještě byla skulinka a mohl se někdo prodrat, ovšem místnost s před-
síní byla přeplněna, tiše stáli další a nevadilo jim, že už byli jen
na schodišti a nevešli se ani tam, další stáli na nádvoří, celé
prostranství až k bráně výchozí bylo přeplněno tímto trpělivým a
tichým důstojným davem a vzdávalo poslední čest osobnosti, s níž
odchází neodvratně dějiny, poslední pamětník doby a poslední-kdo
mohl dějiny ještě psát, protože je tvořil sám a protože byl strůj-
cem práce muže, jehož odboj byl veden myšlenkou znovu vzkřísit svo-
bodu národa.

Už nikdo neměl odvahu vystoupit a žádat, nikdo víc se nepropůjčil
a asi těžko by někoho ještě i přiměli, aby tam předstoupil, takže
zmizel připravený nápis muže X, odnášely se věnce a byla odvezena
z katafalku i rakev, byť vše bylo zakryto za závěsem, sledovali jsme
pohyb a přes ono ticho byl slyšet každý krok a každé slovo. A znovu
přináší věnce jiné a tu-napochodovali legionáři-kladou věnce-jsou
z první světové války, jsou to legionáři francouzští, italští, ruští,
legie vzdává poctu ženě, o které nemají mluvit dějiny a která má
být smazána z paměti nás-posledních. Snad tam stáli i další odbojoví
hrdinové, kteří ještě zůstali z druhé světové války, kteří zde zůsta-
li žít přes ony útrapy a persekuce, ale neviděli jsme jejich uni-
formy, nebyli by jistě vpuštěni, takže byli oblečeni jako každý z
nás, ale jistě stáli nedaleko a právě oni, kteří paní Hanu vídali v
zahraničí, která se svým mužem procházela našimi prapory, ti jistě
přišli a vzdávali jí díky poslední za slova, která kdysi dávala jim
do vínku odvahy a statečnosti a oddanosti myšlence.

Je 14.30-stanovená úřední hodina, poslední pieta-poslední rozlou-
čení-utvrdila nás v tom dvě jména v rámečku-naposledy jsme četli
ono jméno, které nás kdysi vzrušovalo; byla doba války, četli jsme
tajně o její práci-úřední ženy-pracovnice v odboji, četli jsme o je-
jich společné práci a dnes-vidíme rakev-bez trikolory, bez armády,
bez salv, prostě nic. Nic také nebylo organisováno, nic nadirigováno
a přece každý přišel dobrovolně, každý se svým smutkem, každý se svou
upomínkou a my-Sokolové, kteří ještě v krojích jsme byli přítomni
pohřbu jejího manžela-presidenta Beneše, jsme stáli civilně oblečeni
a našimi hlavami procházela celá doba minulosti, upomínky na posled-
ní slet 1948, ten průvod jásající Prahou a zakrátko-ten velký průvod
také Prahou, ovšem už smutný, vidím ještě ~~Pravu~~ která tehdy šla za
rakví, prochází nám vše jako ve filmu, v tom věčném filmu s neza-
pomenutelným námětem-vidíme ony hrdiny a také jejich poslední dny,
vidíme dobu kolme nás a něco se v nás svírá, hlava je skoro k prask-
nutí, nervy jsou bičovány a tak kanou slzy, tváře jsou smáčené, jen
velká bolest všemi prochází, jako kdyby nám brali domov, poslední náš
domov a jeho pouta.

Pietní akt začal-první tóny varhan a Dvořákovy melodie Biblických
písní zní z úst pana Hakena-který za nás všechny se loučí, loučí se
za Národní divadlo, protože sám jistě tam často vidíval onen pár,
jak sedával v presidentské loži, loučí se jistě za velikou část ná-
roda-nás Pražáků a jistě měst dalších, protože všude jinde se naj-
dou takoví, ^{jako my} kteří jsme tam stáli za ně za všechny!

Po pronesených prvních tónech předstoupí velká a možná poslední
osobnost generality-jistě spolubojovník prvního velitele zahranič-
ní armády Dr. Edvarda Beneše-generál Čihák-a loučí se tichými, vrou-
cími slovy, která jsou od srdce, nejsou předepsaná, ale tím horčeji
pronesená, protože možná sám zná křivdy spáchané, bojoval a nasazoval
život za obnovení ^{svobody} českého národa, proto jedině ON mohl dát cit slo-
vům, která uznala práci ženy presidenta Beneše, která neúnavně bok po
bok u něj provázela na všech cestách, byť někdy byly trnité, která

znala slávu a také stíny svého muže, která věřila ve svobodu národa a sama se šla za ni bít! Krásná byla všechna slova, věty, stručný byl výčet jejich společné práce-presidenta Beneše a jeho chotí-ovšem tím víc závažná dnešku; byt jako generál jistě viděl hrůzy války, procházel bojišti, přesto ani jeho oko nezůstalo ušetřeno a hlas se chvěl, vynechával, ztrácel-nemohl někdy ani promluvit, jak svírající bolest procházela i tou mužskou hrudí-sám jak pírkó, jak vánek, ale slova padala odvážná, jak bourající se skála, za nás stojící poděkoval a za nás se loučil.

Po tomto přednesu rozloučil se ještě kněz římsko-katolický ze Strahovského kláštera jako se sestrou věřící; i tento vyzdvihl její čestnost, charakter, její celoživotní práci a poděkoval-také vroucími a tichými slovy vzdal hold poslední-za nás-za všechny, kteří neměli možnost postavit se tam s námi. Byla to slova jemná, tichá, ale neméně odvážná a neméně pravdivá! Požádal nás, abychom se společně rozloučili modlitbou a ona věčná modlitba "Otče náš, jenž jsi na nebesích" nesla se prostorem, každý bez vyjímky se modlil, slova byla pronášena bez zábran a s největší vroucností.

Opět varhany, ještě zní další Dvořákova píseň "Když mě kolébala stará matka" a-měl být konec, ovšem právě ten byl salvou, ne salvou pušek, ale našich hrdel, jimiž procházela slova "Kde domov můj" a znovu hřmí nejen tou místností, ale jistě i ven celá hymna, zpíváme ji všichni, modlíme se i nadále těmi slovy a jsou nám útěchou je nám nějak svíravě, hlava se nám bolestí rozkočí, ale dozpíváme všichni, byt varhany násilně nás chtěly na daný POVEL umlčet a preludiem přehlušit naše hlasy a závažnost slov. Ovšem marně se pokouší varhany sehrát roli poslední, možná příkaz, jistě, přesto byl zde lid, který odcházel až s posledními slovy československé hymny.

Odchází smuteční hosté, nám už neznámé osobnosti, nevíme, kdo kam patří, ale jde mezi nimi ještě stará dáma-poslední společnice zemřelé, její průvodce a její ochránce v době vdovství, která pracovala a vyřizovala neúnavně všechny záležitosti paní HANY, když zrak ji nemocí zeslábl a nemohla než diktovat své oddané duši, kterou jistě byla a která ji jistě znala z posledních-nejlépe.

A odchází také generál, jsme kolem něj, hladíme jeho uniformu, vážíme si jeho hrdinství a statečnosti-promluvil za nás za všechny, rozcházíme se

Nádvoří se prázdní, cítíme oči slídilů a jejich "nenápadné chování" nacházíme mezi davem herce z Národního-manželská dvojice Medřická-Vydra, zahlédneme režiséra Podskalského, hudební umělce, rádi bychom viděli tváře další a další-možná tam jsou, možná nemohli, nedostali se tam, byli by příliš nápadní a doba je pro ně neúprosná, nevíme; jsme však naplněni něčím mimořádným, protože jsme tam byli, protože jsme našli cestu a protože jsme tam šli-j jsme mezi těmi posledními, kteří odchází-jako naše generace.

Tak-to byl sedmý prosinec 1974-sobota-deštivá, nevlídná a ještě moc a moc smutná!

Dopis z Prahy

VELIKOU CHYBOU NOVODOBÝCH MANAŽERŮ JE, ŽE O SVÝCH PROBLÉMECH, O SVÝCH ÚKOLECH A O SVÉ ZODPOVĚDNOSTI TAK MÁLO HOVORÍ PŘED ŠIRŠÍ VEŘEJNOSTÍ.

F.H.Ulrich / Deutsche Bank

PRÁVNÍ POSTAVENÍ UPRCHLÍKŮ VE ŠVÝCARSKU.

Švýcarská sekce AWR/Mezinárodní společnost pro výzkum světového problému uprchlíků/v Curychu vydala v prosinci 1974 brožuru "Švýcarská ustanovení a základní prohlášení o uprchlících a osobách bez státní příslušnosti". Autorem je bývalý přednosta Švýcarské ústředny pro pomoc uprchlíkům Dr. Arthur Emsheimer. Vádíme pokud možno doslovné znění celého textu.

V úvodu se praví:

"Mezinárodní AWR dala podnět, aby její sekce vypracovaly pro každý stát přehled národních zákonů a nařízení, platných pro uprchlíky. Švýcarská sekce AWR je velmi vděčna členu předsednictva Dr. jur. Arthuru Emsheimerovi, že se ujal tohoto úkolu ve spolupráci s bývalým ředitelem právního oddělení Vysokého komisaře pro uprchlíky OSN Dr. Weissem a se spolkovým policejním oddělením. Předsednictvo doufá, že tento přehled bude užitečnou pomůckou pro všechny, kteří se ve Švýcarsku zabývají otázkami uprchlíků." Podepsán Dr. iur. M. Tuček t.č. předseda švýcarské sekce AWR.

Švýcarská ustanovení a základní prohlášení o uprchlících a osobách bez státní příslušnosti.

I.

1/ SPOLKOVÁ ÚSTAVA:

Čl. 69: "Vydávání zákonů o příjezdu, odjezdu, pobytu /Aufenthalt/ a trvalém pobytu /Niederlassung/ cizinců náleží Spolku /Bund/. O pobytu a trvalém pobytu rozhodují podle spolkového práva kantony. Spolku však přísluší konečné rozhodující právo vůči a/ kantonálním povolením pro déle trvající pobyt, trvalý pobyt a proti tolerančním odchylkám, b/ porušení smluv o trvalém pobytu, c/ kantonálním vyhoštěním z území Švýcarské republiky, d/ odepření asyly."

2/ ŠVÝC. POLICEJNÍ PRÁVO CIZINECKÉ:

Spolkový zákon o pobytu a trvalém pobytu /Niederlassung/ cizinců z 26. března 1931 se změnami, provedenými spolkovým zákonem z 8. října 1948: Čl. 21: "Spolková rada může poskytnouti asyl cizinci, který věrohodně prokáže, že hledá útočiště před politickým pronásledováním a jemuž bylo povolení odepřeno, a to tím, že některému kantonu uloží jej přijmout. Před tím si vyžádá připomínky tohoto kantonu."

Prováděcí nařízení k spolkovému zákonu o pobytu a trvalém pobytu cizinců z 1. března 1949:

Čl. 21.: "Spolkový justiční a policejní departement /Das Eidgenössische Justiz- und Polizeidepartement/ může vydati směrnice o přijetí nebo odmítnutí uprchlíka. V každém případě cizinci, kteří z politických či jiných důvodů jsou osobně či na životě ohroženi a nemají žádné jiné východisko, aby tomuto nebezpečí ušli, než útěk do Švýcarska, mají býti přijati jako uprchlíci, pokud to není v rozporu s naléhavými veřejnými zájmy. Naproti tomu cizinci, kteří pro špatné jednání nejsou hodni asyly, nebo kteří svou dosavadní činností či svým postojem poškodili nebo ohrožují švýcarské zájmy, mají býti odmítnuti."

Záležitosti pobytu uprchlíků jsou řízeny podle zákonných ustanovení cizineckými policejními úřady.

Uprchlíkům je zásadně zakázána jakákoliv politická činnost ve Švýcarsku. Pro ochranu vnitřní či vnější bezpečnosti země provádí dozor nad uprchlíky spolková prokuratura. Pro uprchlíky, kteří podléhají její kontrole, může tato prokuratura u cizineckého policejního

úřadu uplatňovati výhrady se zřetelem na místo pobytu, ubytování a činnost".

Pojem "jedinné východisko" je vysvětlen v oběžníku spolkového justičního a policejního departementu z 10. října 1969:

"Útěk do Švýcarska jako "jediné východisko" /einziger Ausweg/ je tehdy pokládán za daný, jestliže žadatel přicestoval do naší země více či méně přímou cestou, zpravidla ne později než deset dní potom, co opustil svoji vlast či zemi, z níž přišel. Od požadavku "jediné východisko" může být upuštěno, když žadatel má ve Švýcarsku blízké příbuzné švýcarské či cizí státní příslušnosti a chce se spojit s nimi. Jako blízcí příbuzní platí zpravidla příslušníci vzestupné či sestupné linie, stejně tak jako za zvláštních okolností vyjimečně též příbuzní první či druhé postranní linie."

Povolení trvalého pobytu /Niederlassungsbewilligung/:

Spolkový justiční a policejní departement rozhodl v r. 1960, aby uprchlíci, jimž byl povolen ve Švýcarsku trvalý asyl, byli propuštěni ze spolkové kontroly po uplynutí pěti let, pokud jejich chování nezavdalo podnět k žádným vážným stížnostem.

Oběžníkem spolkového justičního a policejního departementu ze 7. listopadu 1960 jsou kantony žádány, aby udělily povolení trvalého pobytu /Niederlassung/ uprchlíkům, propuštěným ze spolkové kontroly, bez ohledu na délku pobytu v kantonu. V tomto oběžníku je též doporučeno povolit změnu kantonu uprchlíkům s právem trvalého pobytu, pokud proti tomu nejsou závažné důvody.

Cestovní doklady:

Usnesení spolkové rady o cestovních dokladech pro cizince bez státní příslušnosti z 1. listopadu 1960:

Čl. 1/ "Vystavení a prodloužení cestovních dokladů je záležitostí policejního oddělení spolkového justičního a policejního departementu. Departement vydává pokyny o formě těchto dokladů a stanoví předpoklady pro jejich odevzdání a odnětí."

Oběžník spolkového justičního a policejního departementu na policejní ředitelství kantonů z 8. listopadu 1960 obsahuje pokyny o následujících cestovních dokladech, vydávaných policejním oddělením dotyčného departementu cizincům bez státní příslušnosti:

Cestovní průkaz /Reiseausweis/, podle mezinárodní dohody o právním postavení uprchlíků z 28. července 1951

Pas pro cizince /Ausländerpass/

Průkaz totožnosti /Identitätsausweis/.

3./ SOCIÁLNÍ PRÁVO.

Spolkové usnesení o právním postavení cizinců ve starobním, pozůstalostním a invalidním pojištění /AHV z 4. října 1962/:

Pojednává: v čl. 1/ o nároku na rentu

" 2/ o nároku na začlenění do invalidního pojištění

" 3/ o právní situaci uprchlíků v cizině

" 4/ o vstupu v platnost a provádění spolkového usnesení.

Čl. 1/ zní:

"Ve Švýcarsku bydlící uprchlíci mají nárok za stejných předpokladů jako švýcarští občané na mimořádné renty AHV stejně tak jako nárok na řádné renty a odškodnění z invalidního pojištění /IV/. Ve Švýcarsku bydlící uprchlíci mají za stejných předpokladů jako švýcarští občané nárok na mimořádné renty AHV a z invalidního pojištění /IV/, když k datu, ke kterému je renta žádána, se nepřerušeně zdržují ve Švýcarsku po pět let."

Mezinárodní ujednání o právním postavení cizinců bez státní příslušnosti, uzavřené v New Yorku 28. září 1954, vstoupilo pro Švýcarsko v platnost 1. října 1972.

Spolkové usnesení z 28. dubna 1972 vydané k předcházejícímu usnesení z 28. září 1954 a týkající se změny tohoto spolkového usnesení o právním postavení uprchlíků v AHV a v IV, prohlašuje ustanovení čl. 1 - 3 spolkového usnesení ze dne 4. října 1962 za použitelné také pro cizince bez státní příslušnosti.

Na základě osmé revize AHV, nově vypracované odstavce 2 a 3 čl. 18 spolkového zákona z 20. prosince 1946 o AHV navazují nyní ohledně práva na rentu uprchlíků a osob bez státní příslušnosti, stejně tak, jako ohledně náhrady příspěvků v případě, že nárok na rentu nestává, na spolkové usnesení z 4. října 1962.

Spolkový zákon o doplňujících dávkách AHV a IV z 19. března 1965:

Čl. 2, odst. 2 zní v textu pozměněné osmé AHV revize:

"Ve Švýcarsku bydlící cizinci jsou švýcarským občanům postaveni na roven, jestliže se zdržovali nepřetržitě 15 let ve Švýcarsku a to bezprostředně k datu, kdy jsou doplňující dávky požadovány; pro uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti, bydlící ve Švýcarsku, následuje stejné oprávnění po pětiletém nepřerušeném pobytu ve Švýcarsku."

Spolkové usnesení z 26. dubna 1951 a z 11. března 1960 o příspěvcích Spolku /Bund/ na podporu uprchlíků.

Čl. odst. 3 spolkového usnesení o schválení dohody o právním postavení osob bez státní příslušnosti z 27. dubna 1972:

"Podpora osob bez státní příslušnosti, které podléhají ujednání, je prováděna dle spolkového usnesení z 26. dubna 1951/11. března 1960/ o příspěvcích Spolku na podporu uprchlíků."

4./ PRACOVNÍ PRÁVO.

Usnesení Spolkové rady o omezení počtu výdělečně činných cizinců z 6. července 1973 je nahrazeno Nařízením o omezení počtu výdělečně činných cizinců ze dne 9. července 1974, jehož čl. 2 b zní:

"Toto nařízení není použitelné na uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti, uznané Spolkovým policejním oddělením /Eidgenössische Polizeiaabteilung/.

Nařízení Spolkového departementu vnitra o připuštění uznaných uprchlíků ke spolkovým lékařským zkouškám z 21. prosince 1973:

Uznání za uprchlíka ve Švýcarsku před 1. lednem 1974 opravňuje za určitých, ve shora uvedeném nařízení jmenovaných předpokladů, k připuštění ke spolkovým lékařským zkouškám.

II.

Spolkové usnesení/Bundesbeschluss/ o schválení mezinárodního ujednání o právním postavení uprchlíků z 14. prosince 1954:

Ujednání o právním postavení uprchlíků z 28. července 1951 vstupuje v platnost pro Švýcarsko dnem 21. dubna 1955.

Spolkové usnesení o schválení ujednání o právním postavení osob bez státní příslušnosti z 27. dubna 1972 /viz též I-3/:

Ujednání o právním postavení osob bez státní příslušnosti z 28. září 1954 vstupuje v platnost pro Švýcarsko dnem 1. října 1973.

III.

Zpráva Spolkové rady /Bundesrat/ z 1. února 1957 o zásadách pro provádění asylového práva v dobách zvýšeného mezinárodního napětí a války /viz dodatek ke zprávě prof. Carl Ludwiga Spolkové radě: "Uprchlíká politika Švýcarska-Die Flüchtlingspolitik der Schweiz-1933-1955"/.

Toto je znění brožury Dr. Emsheimera.

Dodáváme k němu ještě krátké výňatky z Dohody o právním postavení uprchlíků, uzavřené v Ženevě dne 28. července 1951/Convention relating to the Status of refugees/.

Čl. 1.: Definice pojmu "uprchlík":

"Uprchlíkem ve smyslu této dohody je každá osoba, která... v důsledku vzniklých událostí, z důvodného strachu před pronásledováním pro svůj původ /rasu/, náboženské přesvědčení, státní příslušnost, příslušnost k určité sociální skupině, nebo pro své politické přesvědčení se nachází mimo území své vlasti a její ochrany nemůže použít, nebo vzhledem k obavám a strachům nechce ochrany své vlasti používat-dále osoby, které jsou bez státní příslušnosti a v důsledku těchto událostí se právě zdržují mimo území státu svého bydliště a nemohou se do něho vrátit, nebo pro výše uvedené obavy se do něho vrátit nechtějí."

.... Pod dohodu nespadají osoby, které se opět dobrovolně podrobily ochraně státu, jehož příslušnost mají, které se ucházejí znovu o získání ztraceného státního občanství, které používají již právní ochrany nové vlasti, kde získaly státní občanství, které se znovu vrátily do někdejší vlasti-a když zanikly okolnosti, za nichž byly za uprchlíky uznány/pokud neodmítají nadále ochranu své rodné země z důvodů dosti pádných, vyplývajících na př. z toho, že byli v ní dříve pronásledováni/.

Ustanovení nelze použít u osoby, u níž jsou vážná podezření, že spáchala zločin proti míru, válečný zločin, nebo zločin proti lidskosti, dále že spáchala zločin i mimo území své hostitelské země ještě před tím, než byla uznána za uprchlíka a že jí lze přičíst na vrub jednání, jež jsou proti cílům s zásadami OSN.

Čl. 15: "Smluvní státy mají za povinnost umožnit uprchlíkům příznivé podmínky k zakládání spolků a sdružení k nepolitickým a nevydělečným účelům, jakož i odborových organizací."...

Čl. 32: "Smluvní státy vykáží ze své země uprchlíka, kterému příznaly podle zákona právo pobytu, pouze z důvodů státní bezpečnosti nebo veřejného pořádku."

Čl. 34: "Smluvní státy ulehčí pokud možno co nejvíce asimilaci a začlenění uprchlíků ve svých zemích. Zvláště se vynasnaží, aby řízení o získání občanství co nejvíce urychlily a aby náklady s tímto řízením spojené byly co nejnížší."

Příloha 1. Dohody o právním postavení uprchlíků:

§ 7: "Smluvní státy budou podle čl. 28. této dohody vystavené a jejich orgánům předkládané cestovní průkazy uznávat."

§ 15: "Vystavení průkazu a v něm učiněné záznamy neurčují a nedotýkají se státní příslušnosti majitele průkazu."

§ 16: "Vystavení průkazu neskytá majiteli nárok na diplomatickou a konsulární ochranu ze strany státu, který tento průkaz vydal a nepřenáší na jeho zástupce v zahraničí právo na ochranu majitele průkazu."

Mezinárodní dohodu o uprchlících ratifikovaly tyto státy: Austrálie, Belgie, Německá spolk. republika, Dánsko, Francie, Israel, Itálie, Lucembursko, Monaco, Norsko, Rakousko, Švédsko, Švýcarsko, Velká Británie včetně Severního Irska.

Dr. B. H.

PROTESTNÍ FORMY MLÁDEŽE.

/O tomto vysoce aktuálním thematicu pojednává přehledně brožura, jejíž autorkou je Elza Pelke. Následující text je sepsán podle této práce, vydané nakladatelstvím L. Auer./

Charakteristické pro všechny formy protestu mládeže, která se odvrátila od generace svých rodičů a odmítla dosavadní formy života, je jejich mezinárodnost. Hlavní skupiny jsou celkem čtyři.

První skupina jsou gammleři. Jsou to hoši a děvčata do věku 25 let, kteří se ve svém volném čase nebo o sobotách a nedělích potulují po ulicích, provokativně nědbale a nezvykle oblečení, neupravení, s ohnutými zády, s lhostejným výrazem, s typickými zvyky a řečí. Převážně se nedopouštějí kriminálních činů ani sexuálních orgií. Nenávidí společenský řád a vše co od nich tento řád žádá - práci, slušné oblečení, čistotu a vžitě mravy.

Druhá skupina jsou beatníci. Jsou to synové a dcery středního stavu, přívrženci jazzu, moderního malířství a marihuany. Rovněž odmítají vžitě formy života, oddávají se přítomné chvíli a rádi diskutují. Jsou pro svobodu, mír, bratrství a lepší svět. Mají náboženské, ač neujasněné přesvědčení a chtějí žít v chudobě. Poslední dobou se stávají aktivními a politicky uvědomělými. Rozdíl mezi gammleři a beatníky je ve stálejším a kulturnějším životním stylu beatníků.

Třetí skupina jsou provos. Tak se nazývají holandští gammleři, kteří jsou aktivnější. Mají schůze, protestní akce a t. zv. happenings. To jsou akce vyplývající z okamžitých, často bláznivých nápadů, inspirovaných v určitých situacích a odehrávajících se v souhře tisíců účastníků. Bylo to na př. při svatbě princezny Beatrix, kdy provos z protestu proti monarchii házeli na svatební průvod kouřové bomby, vajíčka a rajská jablka. Jak beatníci tak i provos mají odpor k uspořádanému a ztechnizovanému světu. Opovrhují hmotnými požitky/ne vždy/, které podle jejich pojetí zotročují lidi. Odmítají moc a vliv kapitálu a komunismu a vůbec vojenskou a politickou moc. Nezabývají se ale plány jak řešit společenské problémy. Spokojují se protestními akcemi a zastrašováním veřejnosti. Podobné provokační skupiny jsou v Itálii "capelloni" a v Německu přívrženci "zelené vlny". Ti mají své centrum ve Frankfurtu.

Nejznámější hnutí mladých jsou hippies. Jejich první protestní průvod, kdy kráčeli pestře oblečení, ověšení kytičkami a řetězy, byl v San Francisku v r. 1965. I oni protestují proti měšťácké společnosti, hmotnému zabezpečení, kariéře, povolání a výchově. Jejich cílem je úplná změna společnosti, ke které nedojde násilnou revolucí, nýbrž silou jejich příkladu, nezištností, kamarádstvím, životní radostí, láskou a mysticismem. Nejčastějším pojmem, který je zvláště charakteristický v jejich pojetí života je "psychedelický", což znamená rozšiřující vědomí a způsobující nezvyklý pocit štěstí. Nepsaná pravidla pro Hippiies jsou:

1. Žij psychedelicky
2. Žij podle přírody, žij kde chceš, dělej co chceš, avšak nezraňuj nikoho.
3. "Drop-out" t. j. unikni, vyhni se, nebo opusť měšťáckou společnost, úplně se od ní odvrát.
4. "Turn-out" t. j. vytrhni se z obyčejného světa a jeho dění buď drogami nebo jinými prostředky.
5. Kdykoliv se setkáš s měšťákem, snaž se ho rozkolísat, svést k drogám, k lásce, kráse a radosti.

Hippiies jsou ponejvíce z bohatých měšťáckých rodin. Jejich světovým názorem je zmatená směs různých náboženství, filosofie, vědy, mythologie a mysticismu. Chtějí hledat Boha svým způsobem. Stavem nejvyš-

šího stupně štěstí je pro ně tzv. rozšířené vědomí, kterého se dosahuje psychedelickým experimentem. Nejlepším prostředkem pro to jsou drogy, kterými se člověk dostane do světa bez hranic, kde není protikladů, kde padají všechny zábrany a kde se člověk oddává rozkoši. Užívají vesměs LSD, marihuanu a hašiš. Skoro nikdy ne opiáty, morfium, heroin nebo meskalin. Někteří vědci tvrdí, že marihuana a LSD nejsou v pravém slova smyslu opojné jedy, že jen vědomí rozšiřují, avšak neomamují, jako např. morfium. K opojení-rozšíření vědomí-se hippies dostávají také ohlušujícími zvuky a tancem. Toto hnutí rychle rostlo. V r. 1967 jich bylo jen v San Francisku 100.000. V každém americkém městě byla hippies kolonie. Také v Evropě, např. v Paříži, Londýně a na německých univerzitách. Postupně se formovali v pevnějších společenstvích a ze strachu před politickou mocí se rozptýlili v komunách po venkově, kde pěstují ovoce a zeleninu. Zde jim pomáhala náboženská anglická sekta "Driggers", vzniklá v 17. stol., žijící podle vzoru prvních křesťanů ve skutečné lásce k bližnímu. Tito jim poskytli půdu, přístřeší, šaty a potraviny. Také v New Yorku vznikly Hippie-komuny, aby prováděly určité práce/filmy, knihy, časopisy a především bizarní plakáty/. Avšak protože mají psychedelický charakter, je jejich odbyt silně omezen. A tak nechtějí-li hippies umřít hladem musí aspoň občas pracovat-jako metaři, pomocní zahradníci, poštáci a pod.

Dětiňská důvěřivost hippies a jejich potřeba drog zlákala kriminální živly. Došlo k četným přepadením, znásilněním. Chudá obydlí, kde hippies měli své matrace, stala se zároveň útočištěm opilců a negrů bez zaměstnání. A tak došlo i u hippies k násilným a nepřátelským činům, ba i k vraždám.

Koncem r. 1967 se psalo, že hippí-hnutí je už mrtvé. Nějakou dobu se skutečně o nich neslyšelo, avšak žijí dále. Jsou v podzemí oporou nové levice, apoštolů černošského hnutí, odpůrců vojenské povinnosti a různých jiných hnutí za nezávislost. Všude agitují pro své životní pojetí a nabízejí pomoc v nejrůznějších problémech a potřebách. A tak se hippies dali také do služeb politiky tím, že pomáhají v podzemí k povstání-neví se dosud zda se pomýšlí na nenásilnou či násilnou revoluci. Tito hippies se nazývají yippies podle zkratky Youth International Party/mezinárodní strana mladých/.

Svět se utěšuje tím, že jsou to všechno okrajové zjevy, nerozhodující menšina, jejíž rušivý vliv se dá odstranit v polepšovnách, pracovních táborech, vězeních a nervových klinikách. Je však nutno mít na mysli fakt, že statisíce vzdělaných, mladých lidí v celém civilisovaném světě vstoupilo do opozice proti dnešní společnosti. Musíme přiznat, že právem odmítají dvojí morálku, zotročení konsumní společnosti, zbožnění životního standardu, zneužití technického pokroku, že nemohou mít důvěru ve společnost, ve které se dějí tak strašné věci. Avšak je třeba též vidět, že se jejich útěk z této společnosti nevydařil. Není možné jen popřením, bez promyšleného duchovního základu, změnit svět. Jejich protestu chybí přesvědčující síla. Čerpají z mlhavých představ, aniž by měli svou vlastní tvůrčí sílu. Je možné být nadšen pro východní náboženství a vyloučit při tom jejich asketické požadavky též v sexuální oblasti? Co znamená láska, pro kterou tolik horují, když jeden za druhého nepřevzme odpovědnost, když oba nepřevzmu odpovědnost za osud svých dětí, když si nechtějí uvědomit jaké škody následují po jejich psychedelických experimentech? Pohrdají měšťáckou společností, ale ve svém životě jsou na ni odkázáni. Živí se jejími almužnami, používají její techniky a chemie ve svých psychedelických pokusech.

Souhlasíme s autorkou, že se toto hnutí pro nedostatek pozitivního programu nemůže udržet. Jsme však přesvědčeni, že existuje cesta jak přemoci to co je negativní a jak pozvednout lidskou důstojnost: Pochopit, že láska není jen oblažujícím faktorem v životě, nýbrž že sebou nese odpovědnost za všechny ostatní a že se tedy může realizovat jen v sebekázni, v přísném řádu a v oběti. Pochopit, že sami ze sebe nejsme dost silní rozeznat správné od nesprávného, ani dost silní se rozhodnout pro dobré. Uznat, že Bůh poslal svého Syna, aby nám zjevil pravdu a přijmout celé učení Ježíše Krista a ne vybírat si jen to, co se nám právě líbí. Pak budeme moci změnit svět, který je dnes tak nemocný, protože opustil a zradil křesťanství.

Z.S.

MÁ L.BREŽNĚV NA KAHÁNKU?

Osmašedesátiletý Leonid stoná. Pověsti a spekulace kolem jeho nemoci vznikly, když cestu na Blízký východ, plánovanou na leden, odložil-sine die. Podle egyptského tisku to byla bronchitida, podle jistých amerických informací leukemie, podle jiných zdrojů ošklivý zápal plic anebo dokonce pokročilá rakovina.

O skutečné povaze "zdravotních stavů" politických předáků se z oficiálních zdrojů nikdy nic kloudného nedovíme. Jaká byla nemoc Stalinova, Gottwaldova, Togliattiho a dalších, kteří žili anebo se léčili v SSSR? Skutečná i ryze politická choroba je vždy vhodnou příležitostí k výměně osoby, jež se stala nepohodlnou. Od r. 1917, kdy se bolševici zmocnili vlády v Rusku, probíhá za kulisami nepřetržitý a úporný boj o moc. "Konflikt Trockij-Stalin je toho klasickým příkladem. Cíle se nemění. Mění se jen metody/na Východě se tomu říká taktika a strategie/, a lidé; každý chvíliku tahá pilku, gruzínský diktátor ji tahal 31 let, Chruščov 11 a Brežněv rovněž 11. Přání lidu a svobodné volby nikdy nepřicházely v úvahu, o všem rozhodovala vždy jen vůle vlivných stranických špiček.

Jaká je pravděpodobná podstata politického aspektu Brežněvovy "nemoci"? Leccos z politické praxe SSSR v poslední době nasvědčuje: tomu, že se v zemi tlačí k moci nová klika, především exponenti armády a policie; v této souvislosti padají nejčastěji jména Grečko a Šelepín. Je-li tomu tak, nedíváme se, že jim atmosféra uvolňování napětí, Vladivostok a Rambouillet, nesvědčily: omezování zbrojení a snahy o mír jsou věci, které profesionálním vojákům nikdy nesedí. Zdá se, že nedávné zrušení obchodní dohody s USA je předznamenáním tvrdšího kursu, který, jak se všeobecně soudí, zahájí nové družstvo. Brežněvovo období/od r. 1964/ odpovídalo celé jedné etapě opatrného sbližování se Západem a pokusu uvést v život zásady soužití. Ale Brežněvovi hlavní partneři-Nixon, Brandt a Pompidou-zmizeli v rozmezí necelého roku a Leonid zůstal sám; s jejich nástupci už to není z daleka tak lehké. "Détente je ve slepé uličce, je pouze verbální záležitost a ve skutečnosti zakrývá boj mezi dvěma supervelmocemi" tvrdí Číňané a zdá se, že mají pravdu. Brežněvovi se zřejmě také vytýká, že si na Blízkém Východě nechal vyrazit diplomatickou iniciativu z rukou, neboť v uplynulém roce se tam Kissingerovi dařilo mnohem líp než Gromykov. A pak jsou tu disidenti, kteří partaji poněkud přerostli přes hlavu. Jak je srazit? A. Solženicyn soudí, že nové vedení přistoupí k nové taktice a že se SSSR znovu zaštití svým "přirozeným stalinismem". A poslyšme, co si o věci myslí profesor Sacharov: "Ochod L. Brežněva by rozhodně vedl k tvrdší mezinárodní a vnitřní politice."

Je tu ovšem také otázka, zda tohle všechno není kvůli Číně. Možno, že Brežněvovo přešlapování na místě připadalo zástáncům tvrdého kurzu jako ztráta času. Vskutku: není-li možné vyřešit už sovětsko-čínský spor jinak než válkou, pak čas pracuje proti Sovětům. Čína buduje svůj nukleární arzenál a připravuje se ke střetnutí, své továrny, sýpky, zdroje stěhuje do myších děr, pod zem. Ještě včera by se dala srazit na kolenableskovým úderem a technickou převahou sovětských zbraní, dnes už by patrně takové dobrodružství skončilo pro Kreml Pyrrhovým vítězstvím, a zítra, zítra už bude pozdě.

V každém případě důvodů, aby Brežněv jako představitel málo efektivní politiky zmizel, je dost. A bude-li vskutku nahrazen jestřábem, bude se na něj vzpomínat s touhou paradoxní ironií, s jakou vzpomínají Čechoslováci na Novotného, když se vesla chopil Husák...

Co si mohou Čechoslováci myslet o muži, který v Čierné a v Bratislavě líbal Svobodu a Dubčeka a za tři týdny prvního oblehl tanky na Hradě a druhého dal v poutech dopravit do Moskvy? Vzpomeneme-li si na události před pomalu sedmi lety, máme na jazyku jméno toho z učedníků, který políbil Krista : za třicet stříbrných. Nikdo nám nemůže mít za zlé, že máme na Leonida zlé vzpomínky. Poslal tanky do naší republiky. Chruščov byl patrně nejmírnějším ze všech bolševických vládců - ale můžeme zazlívat Maďarům, že nemohou zapomenout, že právě on poslal tanky na Budapešť? Jednou se snad dovíme /ale uplyne ještě hodně vody/ jak tomu vlastně tehdy bylo, nakolik se v r. 1968 Brežněv osobně angažoval a do jaké míry ho k osudnému kroku donutili zavilí nepřátelé liberálního Československa, Ulbrichtové, Živkovové, Šelestové, Grečkové... a kdo ještě...

Stanislav M. Kríž

- oo Nátlak sovětských úřadů na A. SACHAROVA se opět stupňuje; příbuzní slavného fyzika obdrželi v poslední době serii výhrůžných dopisů, jejichž autory jsou bezpochyby agenti KGB. Sacharov však nemíní ustoupit. Po novém roce vydal další prohlášení, v němž se optimisticky vyslovil o budoucnosti disidentského hnutí v SSSR - - oč častější je zatýkání, o to více dalších neoblomných, dosud neznámých lidí, pozvedne svůj hlas na obranu základních lidských práv. Přesto však, říká Sacharov, "likvidace svobody svědomí a slova v SSSR ohrožuje mravní a intelektuální život v naší zemi".
- oo "ČESKOSLOVENSKOU ODPOVĚDÍ NA INFLACI bude další zvýšení výroby a její efektivnosti", prohlásil G. Husák v novoročním poselství k čs. veřejnosti a slíbil, že socialistický režim ochrání občany před "hlubokou krizí buržoazního světa". Připustil však, že světová hospodářská stagnace zasáhne i socialistickou společnost, jenže se prý ve spotřebním sektoru neprojeví záporně. (Kde jsou poučky oficiální politické ekonomie, podle nichž jsou krize výlučně jen příznakem "kapitalistické" ekonomie?) Husák se vyslovil také pro pokračování v politice uvolňování napětí a vzal dokonce na milost "realistická stanoviska četných kapitalistů".
- Už podruhé nepromluvil o Novém Roce prezident Svoboda, který většinu roku tráví v sanatoriích. Loni jeho novoroční poselství přednesl hlasatel, letos za prezidenta zaskočil první tajemník.

oo Cíle sovětů na Blízkém východě?

Není snadné se ptát jaké vlastně cíle sledují sověti na Blízkém východě, aniž bychom se museli spokojit s odpovědmi "získání vlivu" nebo "nadvlády". Souvisí to s tím, že k vyvození závěru o co sověti na Blízkém východě usilují máme jen jeden zdroj informací: jejich tamní aktivitu a politické tahy kolem. Ty jsou však mnohdy rozporného rázu, částečně i úmyslně, aby byly zakryty pravé cíle, z části i proto, že SSSR jako každá velmoc nutně působí na několika rovinách současně. Zřejmě ke koordinaci těchto aktivit a snad i k vypracování nové sovětské strategie pro Blízký východ byli začátkem září do Moskvy svoláni sovětské vyslanci z Egypta, Syrie a Libanonu.

Sovětské cíle na Blízkém východě lze rozdělit na dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé.

Dlouhodobým cílem je získání sovětské hegemonie na Blízkém a Středním východě a v severní Africe, to znamená vytvoření možnosti ovládat lokální spory a ve vhodně zvoleném okamžiku uzavřít přístup západním zemím k naftovým zdrojům v oblastech Perského zálivu.

Po dosažení podmínek splnění tohoto cíle zesilují sověti neustále svou vojenskou sílu ve východním Středomoří, aby byli v případě nějakého konfliktu schopni odtud vytlačit vojenské síly Západu a uvolnit si cestu přes Suezský průplav do Perského zálivu a Indického oceánu, kde operuje jejich indooceánská flotila. Ve své vojensky podporované expansi pokračují tradičním ruským směrem z Černého moře do Indického oceánu.

Po Šestidenní válce v roce 1967 měli sověti zájem na uzavření Suezského průplavu, neboť tak bylo západnímu loďstvu zabráněno rychle se doplňovat ve Středozemním moři nebo Indickém oceánu. Od té doby však britská flotila opustila Indický oceán, americká 6. flotila ve Středomoří se nemodernizuje a 7. flotila se stáhla z vod kolem Vietnamu a Taiwanu do západního Pacifiku, takže obě flotily sotva mohou do Indického oceánu poslat větší námořní jednotky. Znovuotevření Suezského kanálu v roce 1975 přinese tedy méně prospěchu Západu, více sovětům. Opětná splavnost tohoto průplavu jim dovolí vytvořit z jejich moderního černomořského loďstva v případě potřeby rychlou posílu pro jejich flotilu indooceánskou, aniž by Západ byl schopen adekvátních opatření.

Střednědobě jde sovětům o získání, udržení a rozšíření nejdříve určitých přístavních práv, později námořních základen v pobřežních zemích přilehlých k námořní cestě Černé moře-východní Středomoří-Rudé moře-Perský záliv-Indický oceán. V základnách by zásobovali své lodě a umístili i pozemní vojenské síly, které by v případě neočekávaných událostí přeměnili v účinný prostředek nátlaku, či které by případně uvedli do pohybu.

Krátkodobě usilují sověti o znovuzískání ztracených posic v Egyptě, hlavně o zabezpečení používání Suezského průplavu pro své vojenské námořnictvo, o upevnění a rozšíření vlivu v Syrii a o uchycení se v Libanonu. Nezůstávají nečinní v Jugoslávii a v prostoru Egejského moře, kde chtějí ve svůj prospěch využít frustrace Řeků z neúspěchu proti Turecku, aniž by si to však s Turky chtěli nějak rozházet. Mají zájem na špatném vzájemném vztahu těchto dvou partnerů NATO na jihovýchodním křídle Evropy a na takové situaci na Kypru, která by Západu nepřinesla žádné výhody.

J.Z.

TEČKA ZA ROKEM 1974

Nad Evropou i Amerikou se v r.1974 stahoval stále temnější mrak inflace a hospodářské regrese. Ceny šly nahoru, nezaměstnanost narostla do milionů. Krizi urychlily potíže s naftou; Arabové znovu zdražili ropu a průmyslově vyspělým západním státům nezbylo, než si zakoketovat se zbohatlíky šejky, sedícími na žocích peněz. Krize zasáhla také rozvojové země a chudí se stali ještě chudšími. Afera Watergate v Americe se stáhla ve smyčku, v níž uvízl sedmá-
třicátý prezident USA NIXON. Willy Brandtovi plivli v NDR na ruku, kterou k ní natahoval, špion Guillaume zpečetil jeho kancléřské dny. Aféra se projevila též ztrátou prestiže koalice SPD-FDP; CDU-CSU šla v zemských volbách nahoru. Odchodem Brandta a Nixona a smrtí G.Pompidoua zmizela v rozmezí necelého půl roku stará garda, usilující o "détente"; zůstal jen Brežněv, ale pověsti o jeho brzkém zmizení z politické scény/prý zdraví/ vytrvale kolují. FORD, nový prezident USA, se setkal s generálním tajemníkem na konci r.1974 ve Vladivostoku a dohodl omezení výroby strategických zbraní. Americký kongres jednal a schválil klauzuli zvýhodněného obchodního partnera pro SSSR. Amerika dodala Rusku obilí, údajně za slib liberalizace emigrantské politiky pro sovětské Židy. V SSSR pokračoval statečný boj disidentů proti zvůli policejního režimu a jejich hlas nejednou pronikl na Západ. A.Solženicyna deportovali v únoru násilím do NSR; laureát Nobelovy ceny si za zemi asyly zvolil Švýcarsko. V Číně se zaostřila ideologická kampan proti Lin Piaovi a Konfuciovi. Nemocného Čou-En-laje vystřídal Ciao Kuan-hua. Čínsko-sovětské vztahy se nezlepšily, spíše naopak, SSSR přesunul na Dálný východ miliony vojáků, k žádnému vážnějšímu incidentu však nedošlo. Na Blízkém východě se sice skončila poslední válka už přeloni, ale děla hřměla nadále na Golanu, než se po obtížném jednání podařilo dosáhnout zastavení palby a mezi oba rivaly vsunout jednotky OSN; s Egyptem to bylo snažší, rozhovory na tzv. kilometru 101 vedly k vzájemnému egyptsko-izraelskému vojenskému odpoutání na Suez. Přestřelky, teroristické akce a odvetná opatření pokračovala však celý rok, zejména na hranici s Síbanonem. Došlo k diplomatickému sblížení USA a Egyptem a Alžírskem. Na Kypru svrhli presidenta Makariose, nepokoje vyústily v tureckou vojenskou intervenci. V souvislosti s Kyprem padla v Řecku vojenská junta a do země se vrátil K.Karamanlis; v referendu se řecký lid vyslovil pro republiku. Vojenský převrat ukončil vládu diktatury v Portugalsku. Nová junta zahájila jednání s koloniálními državami v Africe a ukončila více než dekádu trvající války v Mozambiku, Angole a Guineji-Bissao. Po 56 letech uznal novou portugalskou vládu také SSSR. Volilo se v řadě zemí, m.j. v Izraeli, kde padla vláda G.Meirové a kde pravice vyzískala, dvakrát ve Velké Británii, kde zvítězili laburisté a Wilson opět zasedl do křesla ministerského předsedy. V Itálii padl Rumor. Ve Francii Messmer, v Belgii Leburton, volby v Brazílii vynesly k moci generála Geisela, v Jugoslavii, JAR a Řecku potvrdily v úřadu Tita, Vorstera a Karamanlise. V presidentských volbách ve Francii se střetl Mitterrand s Giscardem d'Estaing, levice těsně prohrála; mezi Mitterrandem a komunistou Marchaisem se projevily v průběhu roku hluboké rozpory a francouzská levice je v krizi. Západní Evropa se nadále dávala pracně dohromady, Británie se po vítězství labouristů rozhodla přezkoumat účelnost svého členství v EHS. Na 29.Valném shromáždění OSN se díky hlasovací mašinérii a strachu z energetické krize po-

dařilo dostat Arafatovu OLP jako stálého pozorovatele a začně izolovat Izrael a Jižní Afriku. Padla feudální monarchie v Etiopii a "král králů" Haile Selassie byl svržen. K převratům došlo také v Libyru, Severním Jemenu a Horní Voltě. V severní Africe vznikl podivný konglomerát Tunisko-Libye, zůstal však jen na papíře. Kadháfí ustoupil mírně do pozadí. Ugandský generál Idi Amin se nadále snažil své zemi i světu vštípit své svérázné státnické názory a proslavil svými výroky. Do rodiny nezávislých států světa přibýly Guinea-Bissau a Granada. Indie provedla svůj první jaderný výbuch. Serii nukleárních pokusů provedla v Tichomoří také Francie. Na politickém nebi se objevily nové hvězdy: Giscard, Schmidt, I. Rabin, K. Karamanlis, W. Scheel jako prezident NSR, G. Ford, R. Kirchschräger, generálové Spínola a Costa Gomes. Jiné vynikly: R. Nixon, W. Brandt, portugalský Caetano, Haile Selassie, G. Heinemann, G. Meirová, Diori Hamani, japonský Tanaka a turecký Ecevit. Z politických osobností navždy zmizeli: G. Pompidou, F. Jonas, Ajúb chán, Juan Peron, M. Kirk, Z. Šazár, U Thant, Křišna Menon, Liu Šao-čchi. V SSSR zemřel generál Žukov. Literatura a umění ztratily Asturia, Siquierose, Milhauda, Oistracha, V. de Sica, D. Ellingtona. Technika svého průkopníka letectví Lindbergha. V USA zemřeli dva významní novináři W. Lippmann a J. Alsop. Politikové hodně cestovali po světě: Brežněv navštívil Kubu a Francii, Pompidou Krym, Nixon země Blízkého východu a SSSR, Ford Japonsko, Koreu a SSSR, Giscard Karibskou oblast, Trudeau Francii, perský šach Paříž... Rekord ovšem nepopíratelně drží neúnavný Kissinger - Čína, SSSR, a zejména pendlování Tel-Aviv - Káhira - Damašek. Konaly se významné světové konference, o mořském právu v Caracasu, o populaci v Bukurešti, o výživě v Rímě. V Itálii prosadili rozvody, ve Francii interdikci těhotenství. Počet obyvatel naší planety stoupl o 89 milionů a překročil tak 4 miliardy duší. Do kosmu byla vypuštěna řada družic, zejména amerických a sovětských; nejpozoruhodnější byl rekordně dlouhý let Skylabu III. Sonda Pioneer 11 se přiblížila k planetě Jupiter. Papež Pavel VI. otevřel v Rímě "svatý rok 1975". Vyznavačů násilí nebylo, spíše naopak a příklad palestinských teroristů láká horké hlavy: pumové atentáty v sev. Irsku a Britanii, ve Španělsku nebo na izraelsko-arabské hranici, únosy letadel, rukojmí... Krev tekla nejen na Blízkém východě, ale též ve Vietnamu, v Laosu, v Kambodži, v Angole a jinde. Také příroda se na mnohých místech globu zachovala macešsky: uragan "Fifi" zanechal tisíce mrtvých v Hondurasu, záplavy a zemětřesení v Bagladesi, subsaharské země dále trpěly katastrofálním suchem, Etiopii, Somálsku a Kenii hrozil hladomor, v Mecce a v Kenii propukla cholera. K nejvážnějšímu leteckému neštěstí došlo u Paříže, kde v troskách tureckého DC-10 zahynulo 346 osob. Vykolejení rychlíku v Záhřebu si vyžádalo 150 mrtvých.

V Československu se psal rok 6 pokupacího režimu. Prezident Svoboda strávil většinu roku na klinikách. V Praze zemřel Josef Smrkovský. Cena pohonných hmot se zvýšila skoro dvonásobně, vlna inflace zasáhla i československé národní hospodářství.

Ve Švýcarsku se hlasovalo o Juře a země bude mít nový kanton. Iniciativa z 20. října neprošla, vysloveno se proti ní 66% voličů. V Zenevě se konala řada významných mezinárodních konferencí, o evropské bezpečnosti, o Kypru, o příměří na bojištích Blízkého východu a další.

A nakonec: britský věstec S. Alexander, jemuž se podařilo přesně předpovědět datum Nixonova pádu, věští pro r. 1975: H. Wilson podá na podzim demisi, z veřejného politického života odejde i Heath. Prezident Ford se vzdá úřadu kvůli zdravotnímu stavu své ženy. Jackie Onassisová prožije nové milostné dobrodružství a Muhammad Alí ztratí titul mistra světa.

Stanislav M. Kříž